**CURTEA DE APEL BĂLŢI**

Prima instanţă: Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani (jud. S.Godorogea)
Dosarul nr.3a-24/2024
2-23171662-03-3a-05032024

**D E C I Z I E**
**12 martie 2024**

Colegiul Civil şi de Contencios administrativ al Curții de Apel Bălți
În componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecător Adriana Garbuz
Judecătorii Iulia Grosu Andrian Ciobanu
Grefier Inna Oineagra

Examinând, în şedinţă publică, apelul declarat de Rotaraș Mihail împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia (sediul Rîșcani) din 12.02.2024, în cauza civilă în ordinea contenciosului administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Rotaraș Mihail împotriva Consiliului electoral de circumscripție electorale raionale Drochia nr. 14; Consiliul electoral al circumscripției electorale sătești Nihoreni nr. 14/16, candidatul PSRM la funcția de primar al sat. Nihoreni, raionul Drochia, Podcovali Eduard, terți: Anghel Ana; Ștefaneț Viorica; Scutelinic Alexandru; Romaniuc Olga; Popovici Alexandra; Cazacu Marius; Rotaru Oleg; Tropoțel Tudor; Romaniuc Serghei; Tarpan Nicolai; Tarpan Elena; Tropoțel Lucia; Crîșmaru Viorica; Rotaru Daria; Ștefaneț Sergiu; Furtuna Larisa; Scutelnic Ion; Ștefaneț Tamara; Ștefaneț Marian; Sciastlivîi Tudor; Dumbrava Lilia; Ștefaneț Iulia; Romaniuc Natalia; Guțu Rita; Anghel Elena; Ștefaneț Ilie; Scutelinic Iulia; Ștefaneț Valentin; Romaniuc Serghei; Caprița Anatolie și Scutelnic Semion privind anularea hotărîrii nr.39/1 din 28.11.2023 al Consiliului electoral al Circumscripției electorale raionale Drochia nr. 14; anularea hotărîrii nr. 39/2 din 28.11.2023 al Consiliul electoral al circumscripției electorale sătești Nicoreni nr. 14/16 și obligarea consiliul electoral al Circumscripție electorale raionale Drochia nr. 14 să emită hotărîre prin care să declare nule alegerile din turul II al Alegerilor Generale Locale în Circumscripția electorală nr. 14/16 sat. Nicoreni, raionul Drochia desfășurate la 19.11.2023

**C O N S T A T Ă :**

**Pretențiile reclamantului:**

La data de 01 decembrie 2023 Rotaraș Mihail s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale raionale Drochia nr. 14, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale sătești Nicoreni nr. 14/16, terț Podcovali Eduard prin care a solicitat:

-anularea hotărârii nr. 39/1 din 28.11.2023 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Drochia nr. 14;

-anularea hotărârii nr. 39/2 din 28.11.2023 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale sătești Nicoreni nr. 14/16;

-obligarea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Drochia nr. 14 să emită hotărâre prin care să declare nule alegerile din turul II al Alegerilor Locale în Circumscripția Electorală nr. 14/16 s. Nicoreni, r-nul Drochia.

În motivarea cererii s-a indicat că, contestatarul este candidatul independent la funcţia de primar a s. Nicoreni r- I Drochia, unde la 19.11.2023 s-a desfăşurat turul II, anterior exercitând mandate consecutive de primar al acestei localităţi, concurent electoral la funcţia de primar fiind candidatul PSRM, Podcovali Eduard.

În ziua desfăşurării alegerilor la funcţia de primar al s. Nicoreni, turul II, la 19.11.2023, ora 07:00 contestatarul a adresat Consiliului Electoral al Circumscripţiei electorale săteşti Nicoreni nr. 14/16 o înştiinţare prin care a adus la cunoştinţă că la data de 18.11.2023, cu 15 ore până la deschiderea în s. Nicoreni a secţiei de votare, pe reţeaua de socializare Facebook, pagina „*Sunt din Nicoreni*" a fost publicată o informaţie care influenţa direct rezultatele scrutinului ce urma să se desfăşoare a doua zi, 19.11.2023. Informaţia a fost postată de o entitate publică de stat - Casa de Cultură s. Nicoreni.

Informaţia conţinea aprecieri privind prestaţia în funcţia de primar al contestatarului.

Reiterează că postarea s-a efectuat în perioada în care agitaţia electorală era interzisă, de pe un cont activ al Casei de cultură din circumscripţie unde se desfăşura scrutinul. Această informaţie nu numai că purta un caracter denigrator, dar prezenta semne de provocare pentru contestatar, care fiind obligat să se conforme omisiunii la agitaţia electorală nu era în posibilitate să dea replică informaţiilor postate care vizau activitatea acestuia de primar.

Informaţia viza direct unul din cei doi concurenţii electorali, pentru care se lansau aprecieri nefavorabile, pe cale de consecinţă sporind şanse pentru contracandidat, or lovirea în unul dintre doi candidaţi este prielnică celuilalt, având în vedere că opţiunea alegătorului în turul II de scrutin să leagă doar faţă de unul din ei.

Contestatarul a solicitat Consiliului Electoral al Circumscripţiei Electorale săteşti Nicoreni nr. 14/16 28.06.2023 să ia atitudine de înştiinţarea adresată şi să aplice măsurile prevăzute de lege pentru astfel de situaţii.

Menționează că la etapa adresări respectivei înștiințări votul în turul II pentru alegerea în funcţia de primar încă nu a demarat, iar rezultatele preliminare publicate pe 20.11.2023 indică 375 voturi pentru candidatul PSRM, Podcovali Eduard şi 372 voturi pentru candidatul independent Rotaraș Mihail, adică o diferenţă de 3 voturi. Până la 21.11.2023 contestatarul nu a primit nici o soluţie de la Consiliului Electoral al Circumscripţiei electorale săteşti Nicoreni nr. 14/16 asupra înştiinţării sale.

La 21.11.2023 contestatarul a formulat o contestaţie către Comisia Electorală Centrală, în care invoca încălcarea regimului de interdicţie a agitaţiei electorale cu 15 ore până la demararea votului în turul II al alegerilor pentru funcţia de primar al s. Nicoreni, specificând că postarea informaţiei pe contul reţelei de socializare Facebook al Casei de Cultură Nicoreni a fost distribuită obţinând mai multe vizualizări din partea alegătorilor din s. Nicoreni, provocând un val de nemulţumiri în adresa sa. Contestatarul a accentuat

că nu fost în posibilitate legală de a da replică informaţiei denigratoarea în adresa sa, având în vedere perioada de interdicţie a agitaţiei electorale care preceda deschiderea secţiei de votare şi în care postarea producea efecte printre vizualizatori.

Contestatarul a obiectat că în astfel de condiţii, postarea a influenţat esenţial rezultatele scrutinului desfăşurat pe 19.11.2023, întrucât alegătorii care au vizualizat postarea au fost dezinformaţi cu un conţinut de date eronate, cu privire la un concurent electoral concret, care a rămas defavorizat în raport cu unicul contracandidat, care evident obţine astfel un avantaj. Specifica în contestaţie că a fost ţinta unei publicităţi electorale defavorabile.

Suplimentar, contestatarul a invocat încălcări semnalizate de alegători în timpul desfăşurării scrutinului din 19.11.2023, materializate prin transportarea de către o persoană a 20 persoane la secţia de votare, în câteva tranşe, în mod organizat, cu indicaţii pentru ere concurent electoral să se pronunţe alegători transportaţi.

Prin contestaţia din 21.11.2023 contestatarul a solicitat admiterea contestaţiei, anularea rezultatelor votării din 19.11.2023 din turul II al Alegerilor Generale Locale în Circumscripţia Electorală nr. 14/16, informarea neîntârziată despre rezultatele examinării.

La 24.11.2023 Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova a direcţionat în ordinea art. art. 91 alin. 1 lit. a), 97 alin. 2 p. 1) şi alin. 3 din Codul Electoral şi pct. 14 din Regulamentul privind procedura de examinare a contestaţiilor în perioada electorală nr. 1128/2023 aprobat de CEC, soluţionarea contestaţiei către Consiliului Electoral al Circumscripţiei electorale săteşti Nicoreni nr. 14/16 28.06.2023, copie fiind direcţionată contestatarului, preşedintelui Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale raionale Drochia nr. 14.

Comisia Electorală Centrală a remis către Consiliul Electoral al Circumscripţiei electorale săteşti Nicoreni nr. 14/16 28.06.2023 şi contestaţia unui grup de alegători din s. Nicoreni, despre ce a informat grupul la adresa de e-mail recomandată de aceştia.

În rezultat, la 28.11.2023 Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale raionale Drochia nr. 14 a emis hotărârea Nr. 39/1 cu privire la examinarea contestaţiilor depuse de contestatar şi grupul de alegători, prin care contestaţiile au fost respinse ca neîntemeiate.

În argumentarea soluţiei emise, CECE Drochia Nr. 14 a invocat că conţinutul postărilor de pe pagina Facebook nu conţin elemente de agitaţie electorală în sensul art. 1 şi 70 Codul Electoral RM, întrucât nu conţin îndemn de a participa la alegerile generale din 1 noiembrie 2023 şi de a susţine candidatul Partidului Politic „Partidul Socialiştilor din Republica Moldova” în circumscripţie electorală sătească Nicoreni. Prin prisma circumstanţelor de fapt şi de drept CECE Nr. 14 a constatat lipsa încălcărilor prevederilor legislaţiei electorale în circumstanţele descrise de contestatar.

Cât priveşte acţiunile descrise de grupul de alegători în contestaţia lor, CECE Drochia Nr. 14 a invocat prevederile art. 70 alin. 5 Codul Electoral RM şi art. 52/1 alin. 1, 400 alin. 1 Codul Contravenţional, conform cărora examinarea acesteia ţinând de competenţa Inspectoratului de Poliţie.

Menţionează că , examinând contestaţia, CECE nr. 14 constată că postările pe Facebook nu conţin îndemnuri de a participa la alegerile din „1 noiembrie 2023”, iar

anterior adoptări hotărârii pe marginea contestaţiilor se recomandă drept „Comisia Electorală Centrală”.

Suplimentar, la 28.11.2023, Consiliului Electoral al Circumscripţiei Electorale săteşti Nicoreni nr. 14/16 28.06.2023 a adoptat hotărârea nr. 39/2 prin care a respins contestaţia lui Rotaraș Mihail, prin care s-a solicitat anularea rezultatelor votării din 19.11.2023 din turul II al alegerilor generale, ca fiind neîntemeiată însă în argumentare, emitentul hotărârii nu a invocat nimic.

Rotaraș Mihail consideră hotărârea nr. 39/1 adoptată de CECE Drochia nr. 14 şi hotărâre nr. 39/2 adoptată de CECE Nicoreni nr. 14/16 vădit nemotivate, neîntemeiate şi pasibile de casare deoarece autorităţile au examinat absolut superficial contestaţia / cererea prealabilă, fără a intra în esenţa tuturor argumentelor dar şi a probelor pertinente prezentate. Hotărârile emise urmează a fi anulate şi prin prisma faptului neexaminării circumstanţelor expuse de către contestatar.

Drepturile stipulate în art. 38 din Constituţia Republicii Moldova, fac parte din drepturile politice ale cetăţenilor Republicii Moldova şi au ca obiect de reglementare participarea cetăţenilor la guvernare. Din prevederile constituţionale stipulate în art. 2 alin. (1) rezultă drepturile electorale fundamentale: dreptul de a alege şi de a fi ales. Aici sunt consacrate şi principiile participării cetăţenilor RM la alegeri, care se fac prin vot universal, egal, direct, secret şi liber exprimat.

La caz, rolul Comisiei Electorale Centrale şi a organelor subordonate este de a crea şi organiza condiţii optime pentru exercitarea de către cetăţenii acestei ţări a dreptului constituţional de a alege şi a fi ales în cadrul alegerilor libere, secrete şi corecte, inclusiv şi la alegerile locale generale, turul II din data de 19 noiembrie 2023, de invocat fiind aici prevederile art. 18 în coroborare cu art. 37 Cod Electoral RM.

Contestatarul formulează o acţiune obiectul căreia constituie anularea hotărârii nr. 39/1 adoptată de CECE Drochia nr. 14 şi hotărâre nr. 39/2 adoptată de CECE Nicoreni nr. 14/16 şi solicitarea de a emite o hotărâre prin care să se declare nule alegerile locale tutuul II pentru funcţia de primar în s. Nicoreni desfăşurate la 19.11.2023, formulând de drept o acţiune în obligare.

Respectiv pornind de la prevederile art. 17 Cod administrativ, reclamantul are dreptul la înaintarea acţiunii în contencios administrativ ori de câte ori se deduce la o examinare în *prima facie* - circumstanţele din cererea sa, acte, dosar administrativ etc. - probabilitatea (posibilitatea) lezării unui drept al său prin actul administrativ Individual contestat. Probabilitatea că dreptul subiectiv ar putea fi vătămat este prezumată de fiecare dată când o persoană este destinatar (art. 11 alin. (2) enunţul 1) al actului administrativ individual defavorabil sau este terţ. Noţiunea „revendică încălcarea” nu echivalează cu noţiunea „vătămarea dreptului”. „Revendicarea încălcării” justifică dreptul reclamantului în sens procesual de a înainta acţiunea în contencios administrativ, iar „vătămarea dreptului” se dovedeşte prin probaţiune, fiind o problemă de fond. Astfel, constatarea vătămării dreptului de fiecare dată trebuie să fie un element de fond, acţiunea trebuind examinată în fond de către instanţa competentă pentru a nu îngrădi accesul la justiţie (art. 6 CEDO, 20 Constituţia RM, art. 39 Codul Administrativ).

În conformitate cu art. 98 alin. (1) pct. 1) din Codul electoral, în ordinea procedurii contenciosului administrativ, judecătoriile în primă instanţă soluţionează contestaţiile împotriva acţiunilor/inacţiunilor şi a hotărârilor organelor electorale după efectuarea procedurii de examinare a cererii prealabile. Consiliul electoral al circumscripţiei electorale Drochia nr. 14 este organ electoral cu sediul în raionul Drochia, Consiliul Electoral al Circumscripţiei electorale săteşti Nicoreni nr. 14/16 este parte a aceluiaşi raion. În temeiul art. 98 alin. (1) pct. 1) din Codul electoral şi art.191 alin. (1) din Codul administrativ, controlul de legalitate a actelor Consiliului electoral al circumscripţiei electorale Drochia este de competenta judecătoriei Drochia, or aceste acte nu se regăsesc în excepţiile de la alin. (2) şi (3) a art. 191 din Codul administrativ şi art. 98 alin. (2), (3), (4) din Codul electoral.

Prin urmare consideră că acţiunea în contencios administrativ este înaintată de contestatarul - reclamant cu respectarea competenţei jurisdicţionale şi teritoriale. Totodată, art. 91 alin. (2), art. 98 alin. (1) pct. 1) din Codul electoral, art. 208 Cod administrativ, prevăd respectarea procedurii prealabile până la adresarea în instanţa de judecată, în acest sens contestatarul la 21.11.2023 a depus contestaţia, cerere prealabilă care a fost soluţionată prin adoptarea hotărârilor nr. 39/1 şi nr. 39/2, fiind respinsă ca neîntemeiată. Astfel, acţiunea în contencios administrativ este înaintată de contestatarul reclamant cu respectarea procedurii prealabile.

Susține că hotărârile nr. 39/1 şi nr. 39/2 au fost remise spre cunoştinţă contestatarului - reclamant la 29.11.2023, acţiunea în contencios administrativ se înaintează în instanţă de judecată la 01.12.2023, fapt care denotă respectarea termenului de înaintare a acţiunii de către reclamant. Consideră contestaţia/cerere de chemare în instanţa de contencios administrative admisibilă.

Referitor la fondul cauzei, reţine următoarele circumstanţe de fapt şi drept: în conformitate cu art. 38 Constituţia Republicii Moldova, (1) voinţa poporului constituie baza puterii de stat. Această voinţă se exprimă prin alegeri libere, care au loc In mod periodic prin sufragiu universal, egal, direct, secret şi liber exprimat. (2) Cetăţenii Republicii Moldova au drept de vot de la vîrsta de 18 ani, împliniţi pînă în ziua alegerilor inclusiv, excepţie făcînd cei puşi sub interdicţie în modul stabilit de lege. (3) Dreptul de a fi aleşi le este garantat cetăţenilor Republicii Moldova cu drept de vot, în condiţiile legii. În conformitate cu art. 219 Cod Administrativ, (1) instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

În conformitate cu art. 2 din Codul Electoral, (1) cetăţeanul Republicii Moldova participă la alegeri prin vot universal, egal, direct, secret şi liber exprimat. (2) Participarea la alegeri este liberă şi benevolă. Nimeni nu este în drept să exercite presiuni asupra alegătorului cu scopul de a-l sili să participe sau să nu participe la alegeri, precum şi asupra exprimării de către acesta a liberei sale voinţe. în conformitate cu art. 96 Codul Electoral: (1) Fiecare contestatar probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţiile formulate şi este responsabil de veridicitatea şi calitatea probelor prezentate. (2) Obligaţia de a confirma respectarea termenului de depunere a contestaţiei în condiţiile art. 95

revine contestatarului. (3) în cazul contestaţiilor privind hotărârile organelor electorale, sarcina probării legalităţii revine acestor organe.

Efectuându-se în ziua interdicţiei agitaţie electorală s-a încălcat norma legală prohibitivă. O astfel de agitaţie electorală, determinându-se alegătorii să nu voteze unul din cei doi candidaţi, pe cale de consecinţă fiind favorizat celălalt, în lipsa firească a unui concurent terţ. Acţiunea respectiva de agitaţie electorală are un singur scop, fără excepţii, şi anume scopul de a determina alegătorii să voteze un anumit candidat respectiv, lovindu-se în contracandidat, or publicitatea negativă tot este o publicitate, iar alegerea firească între doi candidaţi este exerciţiul intim al fiecărui alegător care, luând decizia de a realizarea neapărat datoria civică de exprimare a votului pentru unul din concurenți să răspundă atât la întrebarea „cine merită votul meu din cei doi”, cât şi la întrebarea „cine din cei doi nu merită votul meu”. Oricine este liber să formuleze orice clișee logice pentru a lua o decizie. Mai sunt persoane care ar fi participat la vot doar pentru a se pronunţa în favoarea candidatului preferat, dar fiind influenţat de anumite circumstanţe denigratoare şi în lipsa simpatiilor faţă de celălalt concurent electoral, nu se prezintă al vot în genere. Menționează că numărul persoanelor prezente la vot în turul II pentru alegerile primarului s. Nicoreni este scăzut.

Consideră o asemenea încălcare prin agitaţie electorală în perioada interzisă este de natură să afecteze şi să influenţeze rezultatele alegerilor. Or, potrivit art. 2 Codul Electoral RM:(1) Cetăţeanul Republicii Moldova participă la alegeri prin vot universal, egal, direct, secret şi liber exprimat, (2) Participarea la alegeri este liberă şi benevolă. Nimeni nu este în drept să exercite presiuni asupra alegătorului cu scopul de a-l sili să participe sau să nu participe la alegeri, precum şi asupra exprimării de către acesta a liberei sale voinţe. Iar în conformitate cu art. 7 Codul Electoral RM nimeni nu este în drept să exercite presiuni asupra alegătorului pentru a-l face să voteze sau să nu voteze, precum şi pentru a-l împiedica să-şi exprime voinţa în mod independent.

Existenţa „Zilei tăcerii”, constă în asigurarea dreptului fiecărui alegător de a-şi manifesta sau de a nu-şi manifesta opţiunea electorală de sine stătător, inclusiv de a-l apăra de posibilele influenţe prin intermediul materialelor agitaţionale sau de oricare alte influenţe. Ignorarea acestor valori importante de salvgardat echivalează faptului că prevederile legale cu privire la agitaţia electorală sunt golite de substanţă şi oricare importanţă.

Hotărârea nr. 39/1 adoptată de CECE Drochia nr. 14 denotă că soluţia emisa este consecinţa interpretării eronate a noţiunii de agitaţie electorală, argumentele contestatarului fiind arbitrar respinse, fără a fi analizate mult aspectual şi obiectiv. Deşi contestatarul invoca agitaţie electorală ilegală în preajma scrutinului din 19.11.2023, în motivarea hotărârii 39/1 se invocă argumente despre careva alegeri generale din 01.09.2023. Pentru contestatar este neclar ce circumstanţă a examinat autoritatea abilitată cu soluţionarea contestaţiei, dacă pretinsa încălcare se invoca în funcţie de data interdicţiei agitaţiei electorale - 18.11.2023.

Susține că sunt dubii cu privire la autoritatea emitentă a deciziei nr. 39/1, or hotărârea este semnată de preşedintele CECE Drochia nr. 14, iar în partea dispozitiva se invocă că hotărârea este adoptată de Comisia Electorală Centrală. în acest aspect pentru

contestatar apar dubii dacă i s-au asigurat garanţiile generale privind dreptul la un proces echitabil, dacă, până la urmă o autoritate competentă i-a soluţionat contestaţia şi dacă nu s-au făcut ingerinţe în activitatea autorităţii competente din partea unor autorităţi ierarhic superioare.

În alt aspect, prin prezenta contestaţie se solicită anularea hotărârii nr. 39/1 adoptată de CECE Drochia nr. 14 şi CECE Nicoreni 14/16. La caz pe marginea unei singure contestaţii s-au emis două soluţii. Prin urmare, contestatarul este constrâns sa deplângă ambele hotărâri, inclusiv cea adoptată de la CECE Nicoreni 14/16.

Respectivă hotărâre de respingere a contestaţiei este pur arbitrară şi nu conţine nici o motivare. Activitatea administrativă este redusă la net. Contestatarul rămâne victima unui arbitraj, fără să se invoce vreun temei verosimil şi întemeiat care ar motiva soluţia de respingere a contestaţiei. Este lipsă vreo analiză a temeiurilor contestaţiei, nu cunoaște faptul dacă argumentele contestatarului au fost cercetate, dacă încălcările electorale invocate de contestatar în genere au fost fixate şi raportate în procesul electoral sau au fost mușamalizate contrar procedurii stabilite prin lege se creează impresia că exerciţiul electoral în s. Nicoreni, în tutuul II al alegerilor pentru funcţia de primar în genere a fost mimat.

Din conținutul art. 29 alin. (2) din Codul administrativ, se reține că testul proporţionalităţii este obligatoriu ori de câte ori sunt întrunite formal condiţiile prevăzute de norma de drept material pentru a interveni într-un drept fundamental sau orice alt drept subiectiv. La caz se reţin temeiuri pentru emiterea actului administrativ individual de aplicarea sancţiunii de a declara nule alegerile turul II din 19.11.2023 pentru funcţia de primar s. Nicoreni r-l Drochia. La caz, ingerinţă în dreptul electoral, care este unul fundamental, prin care se instituie puterea publică la nivel local, nu prejudiciază substanţa acestuia, întrucât exerciţiul electoral a fost viciat, în condiţiile scorului minim între cei doi candidaţi, existând mart dubii, în realizarea unor alegeri libere şi obiective.

Prin încheierea instanței de contencios administrativ din 14 decembrie 2023 au fost atrași în calitate de terț Tropoțel Tudor, Tropoțel Lucia, Furtuna Larisa, Romaniuc Serghei, Romaniuc Natalia, Romaniuc Olga, Tarpan Elena, Tarpan Nicolai, Ștefăneț Marian, Ștefăneț Ilie, Ștefăneț Viorica, Capriță Anatolie, Scastlivîi Tudor, Ștefăneț Nina, Guțu Rita, Dumbravă Lilia, Popovici Alexandra, Cazacu Marius, Romaniuc Serghei, Rotaru Daria, Rotaru Oleg, Scutelnic Lilia, Scutelnic Ion, Scutelnic Alexandru, Scutelnic Semion, Crîșmaru Veronica, Ștefăneț Valentin, Ștefăneț Sergiu, Ștefăneț Tamara, Anghel Elena, Anghel Ana.

**Poziția instanței de fond:**

Prin hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 12 februarie 2024, corectată prin încheierea din 28 februarie 2024 a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă în ordinea contenciosului administrativ de Rotaraș Mihail, ca neîntemeiată.

**Exercitarea căii de atac:**

La 15 februarie 2023 Rotaraș Mihail a depus apel motivat împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 12 februarie 2024, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

**Termenul de declarare a apelului:**

Articolul 231 alin.(1) Cod administrativ prevede că hotărîrile judecătoriilor adoptate în contenciosul administrativ pot fi contestate cu apel.

Potrivit art.232 Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărîrea contestată.

Articolul 2 alin.(2) Cod administrativ stipulează că anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

În conformitate cu dispozițiile art.5 alin.(3) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22.12.2017, normele juridice speciale sânt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

În conformitate cu art. 95 alin.(1), (8) Cod electoral, în perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea. Înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin.(1).

Din materialele cauzei rezultă că Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani a pronunțat dispozitivul hotărârii la 12 februarie 2024, astfel termenul de contestare de 3 zile a început să curgă din ziua imediat următoare – 13 februarie 2024 și a expirat la 15 februarie 2024, inclusiv.

Urmează de reținut că cererea de apel a fost declarată la 15 februarie 2024 fiind depusă motivat, ceea ce confirmă faptul că cererea de apel și motivarea apelului au fost depuse cu respectarea termenului legal.

**Argumentele părților:**

În motivarea apelului apelantul Rotaraș Mihail și-a exprimat dezacordul cu soluția instanței de fond, considerând-o neîntemeiată și pasibilă casării.

A indicat că soluţia emisă pe caz denotă că instanţa de fond nu a constatat şi nu a elucidat pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei; concluziile instanţei de fond expuse în hotărâre sunt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; sunt de părerea că normele de drept material au fost interpretate greşit şi neaplicate.

Examinarea cauzei în fond a scos în vizor că autoritatea publică intimată nu a probat în nici un mod transmiterea materialelor spre investigaţie organului de poliţie. Deci, deşi a emis decizie pe mărginea contestaţiei în care invocă competenţe proprii organului de poliţie, CECE nr. 14 nu a tăgăduit să se adeverească de rezultatul unor astfel de investigaţii pentru a se convinge de temeinicia sau netemeinica argumentelor

contestatarilor. Mai mult, aceste materiale de către CECE Nr. 14 nemijlocit nu au fost transmise poliţiei, iar până la emiterea hotărârii nr. 39/1 la 28.11.2023, nici un răspuns de la poliţie la CECE Nr. 14 cu siguranţă nu a parvenit.

Menționează că, examinând contestaţia, CECE Nr. 14 constată că postările pe Facebook nu conţin îndemnuri de a participa la alegerile din 1 noiembrie 2023 iar anterior adoptări hotărârii pe marginea contestaţiilor se recomandă drept Comisia Electorală Centrală.

Suplimentar, la 28.11.2023, Consiliul Electoral al Circumscripţiei Electorale săteşti Nicoreni nr. 14/16 a adoptat hotărârea nr. 39/2 prin care a respins contestaţia lui Rotaraș Mihail, prin care s-a solicitat anularea rezultatelor votării din 19.11.2023 din turul II al alegerilor generale, ca fiind neîntemeiată. În argumentare emitentul hotărârii nu a invocat nimic.

Susține că s-a adeverit faptul că preşedintele biroului electoral al Consiliului Electoral al Circumscripţiei electorale săteşti Nicoreni nr. 14/16 nu a reflectat în raportul biroului electoral înştiinţarea concurentului electoral Rotaraș Mihail din dimineaţa zilei alegerilor din 19.11.2023, deşi este obligat să o facă, în conformitate cu art. 78 alin. 7 Codul Electoral. Mai mult, informaţii despre încălcările invocate de contestatar nu au fost transmise de CECE nr. 14/16 către CECE nr. 14 împreună cu toate actele privind rezultatele votării, în cadrul unui raport, în ordinea art. 83 alin. 5,6,7 din Codul Electoral.

Efectuându-se în ziua interdicţiei agitaţiei electorală s-a încălcat norma legală prohibitivă. O astfel de agitaţie electorală determina alegătorii să nu voteze unul din cei doi candidaţi, pe cale de consecinţă fiind favorizat celălalt, în lipsa firească a unui concurent terţ. Acţiunea respectivă de agitaţie electorală are un singur scop, fără excepţii, şi anume scopul de a determina alegătorii să voteze un anumit candidat respectiv, lovindu-se în contracandidat, or publicitatea negativă tot este o publicitate, iar alegerea firească între doi candidaţi este exerciţiul intim al fiecărui alegător care, luând decizia de a realizarea neapărat datoria civică de exprimare a votului pentru unul din concurenţi să răspundă atât la întrebarea „cine merită votul meu din cei doi”, cât şi la întrebarea „cine din cei doi nu merită votul meu”. Oricine este liber să formuleze orice clişee logice pentru a lua o decizie. Mai susține că sunt persoane care ar fi participat la vot doar pentru a se pronunţa în favoarea candidatului preferat, dar fiind influenţat de anumite circumstanţe denigratoarea şi în lipsa simpatiilor faţă de celălalt concurent electoral, nu se prezintă la vot în genere. De menţionat aici că numărul persoanelor prezente la vot în turul II pentru alegerile primarului s. Nicoreni este evident scăzut.

Deci o asemenea încălcare prin agitaţie electorală în perioada interzisă este de natură să afecteze şi să influenţeze rezultatele alegerilor.

Menționează că hotărârea nr. 39/1 adoptată de CECE Drochia nr. 14 denotă că soluţia emisă este consecinţa interpretării eronată a noţiunii de agitaţie electorală, argumentele contestatarului - apelant fiind arbitrar respinse, fără a fi analiza multeaspectual şi obiectiv. Deşi contestatarul invocă agitaţie electorală ilegală în preajma scrutinului din 19.11.2023, în motivarea hotărârii 39/1 se invocă argumente despre careva alegeri generale din 01.09.2023. Pentru contestatarul/apelant este neclar ce circumstanţă a

examinat autoritatea abilitatea cu soluţionarea contestaţiei, dacă pretinsa încălcare se invoca în funcţie de data interdicţiei agitaţiei electorale - 18.11.2023.

Apelantul invocă că sunt dubii cu privire la autoritatea emitentă a deciziei nr. 39/1, or hotărârea este semnată de preşedintele CECE Drochia nr. 14, iar în partea dispozitiva se invocă că hotărârea este adoptată de Comisia Electorală centrală. În acest aspect pentru contestatarul/apelant apar dubii dacă i s-au asigurat garanţiile generale privind dreptul la un procesul echitabil, dacă, până la urmă o autoritate competentă i-a soluţionat contestaţia şi dacă nu s-au făcut ingerinţe în activitatea autorităţii competente din partea unor autorităţi ierarhic superioare.

Sub un alt aspect, pe marginea unei singure contestaţii a apelantului s-au emis două soluţii. Prin urmare contestatarul a fost silit sa deplângă ambele hotărâri, inlcusiv cea adoptată de la CECE Nicoreni 14/16. Respectivă hotărâre de respingere a contestaţiei este pur arbitrară şi nu conţine nicio motivare. Activitatea administrativa este redusă la net. Contestatarul/apelant rămâne victima unui arbitraj, fără să ie se invoce vreun temei verosimil şi întemeiat care ar motiva soluţia de respingere a contestaţiei. Este lipsă vreo analiză a temeiurilor contestaţiei, nu cunoaştem dacă argumentele contestatarului au fost cercetate, dacă încălcările electorale invocate de contestatar în genere au fost fixate şi raportate în procesul electoral sau au fost muşamalizate contrar procedurii stabilite prin lege se creează impresia că exerciţiul electoral în s. Nicoreni, în turul II al alegerilor pentru funcţia de primar în genere a fost mimat.

Putem afirma cu certitudine că cel puţin la momentul formulării acestei cereri de apel, o examinare a contestaţiei concurentului electoral Rotaraș Mihail şi a contestaţiilor alegătorilor formulate pe marginea pretinsei încălcări admise prin transportul organizat a alegătorilor la secţia de votare nu s-a produs în sensul constatării acestor evenimente. Examinarea faptei contravenţionale prevăzute de art. 52/1 Cod Contravenţional potrivit răspunsului adresat unei persoane care a sesizat poliţia încă merge. Faptele s-au adeverit, dar persoane vinovate nu au fost încă identificate. Despre astfel de încălcări au relatat şi persoanele terţe audiate în proces.

Prin urmare există riscul să fie validate alegeri în mersul cărora cu siguranţă s-au produs încălcări de genul transportului organizat de alegători, rezultatul scorului electoral dintre concurenţi fiind de doar 3 voturi.

Colegiul a notificat intimații despre depunerea recursului, oferindu-le un termen pentru prezentarea referinței, intimații însă nu și-au valorificat dreptul său procedural și nu a prezentat referința.

**Poziția părților expusă în ședința instanței de apel:**

Apelantul Rotaraș Mihail a susținut argumentele expuse în cererea de apel și a pledat pentru admiterea apelului, casarea hotărârii judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 12 februarie 2024 cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată.

Terțul Podcovali Eduard și avocatul care-i apără interesele Lupacescu Veaceslav au solicitat respingerea cererii de apel cu menținerea hotărârii contestate.

Terții Furtuna Larisa, Scastlivîi Tudor, Tropoțel Tudor au menționat doar că doresc să fie stabilit adevărul în prezenta cauză.

Intimații Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale sătesc Nicoreni nr. 14/16 și Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale raionale Drochia nr. 14, fiind legal citați prin intermediul poștei electronice, la ședința instanței de apel nu s-au prezentat, din motive necunoscute.

Articolul 110/1 alin. (5) Cod administrativ prevede că, notificarea prin intermediul sistemelor informaţionale dedicate sau al altor mijloace electronice de comunicaţie care permit confirmarea recepţionării notificării este echivalentă cu notificarea prin poştă convenţională cu scrisoare recomandată. Confirmarea recepţiei notificării, emisă în mod automatizat de sistemul informaţional sau de alt mijloc electronic de comunicaţie dedicat, probează notificarea.

Concomitent art.102 alin. (7) Cod de procedură civilă statuiază că citaţiile şi înştiinţările expediate la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepţionate.

Potrivit art. 239 alin. (2) Cod administrativ, participanţii la proces se citează. În citaţie se comunică locul, data şi ora şedinţei. Neprezentarea participanţilor la proces nu împiedică instanţa de apel să decidă în privinţa apelului.

În consecință, instanța de apel consideră posibilă examinarea apelului în lipsa părților neprezente.

**Aprecierea instanței de apel:**

Audiind participanţii prezenţi la proces, studiind materialele dosarului, Completul de contencios administrativ al Colegiului civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălți consideră apelul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, cu menţinerea hotărîrii primei instanţe din considerentele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, examinînd cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii - respinge apelul.

Potrivit art.194 alin.(1) Cod administrativ, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.

În conformitate cu prevederile art. 231 alin.(2) Cod administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art.219 alin.(1) - (3) Cod administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi. Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată indică asupra aspectelor de fapt şi de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces. Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.

Din actele cauzei rezultă cert faptul că la 01 decembrie 2023 Rotaraș Mihail s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Consiliul Electoral al Circumscripției

Electorale raionale Drochia nr. 14, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale sătești Nicoreni nr. 14/16, terț Podcovali Eduard prin care a solicitat anularea hotărârii nr. 39/1 din 28.11.2023 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Drochia nr. 14, anularea hotărârii nr. 39/2 din 28.11.2023 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale sătești Nicoreni nr. 14/16, obligarea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Drochia nr. 14 să emită hotărâre prin care să declare nule alegerile din turul II al Alegerilor Locale în Circumscripția Electorală nr. 14/16 s. Nicoreni, r-nul Drochia.

Prin încheierea instanței de contencios administrativ din 14 decembrie 2023 au fost atrași în calitate de terț Tropoțel Tudor, Tropoțel Lucia, Furtuna Larisa, Romaniuc Serghei, Romaniuc Natalia, Romaniuc Olga, Tarpan Elena, Tarpan Nicolai, Ștefăneț Marian, Ștefăneț Ilie, Ștefăneț Viorica, Capriță Anatolie, Scastlivîi Tudor, Ștefăneț Nina, Guțu Rita, Dumbravă Lilia, Popovici Alexandra, Cazacu Marius, Romaniuc Serghei, Rotaru Daria, Rotaru Oleg, Scutelnic Lilia, Scutelnic Ion, Scutelnic Alexandru, Scutelnic Semion, Crîșmaru Veronica, Ștefăneț Valentin, Ștefăneț Sergiu, Ștefăneț Tamara, Anghel Elena, Anghel Ana.

Judecând cauza în fond prima instanţă, prin hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 12 februarie 2024, a respins ca fiind neîntemeiată acţiunea de contencios administrativ, înaintată de către Rotaraș Mihail.

Completul judiciar constată că, hotărârea instanţei de fond este întemeiată, a fost adoptată cu aprecierea corectă a probelor administrate şi aplicarea justă a normelor de drept material şi procedural.

În corespundere cu prevederile art. 221 alin.(2) Cod administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Articolul 239 alin.1 Cod administrativ reglementează că examinarea şi soluţionarea cererii de apel are loc în şedinţă publică, iar în cazuri de excepţie stabilite de lege – în şedinţă închisă. Dacă participanţii la proces convin de comun acord, examinarea şi soluţionarea cererii de apel are loc în procedură scrisă.

Prevederile art. 220 alin.(1) al aceluiaşi act normativ explică că, obţinerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87-93.

Din art. 93 Cod administrativ, care stabileşte sarcina probaţiunii, se reţine că, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin.(1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

În cadrul examinării cauzei s-a stabilit cu certitudine faptul că, la data de 19.11.2023, în Circumscripția electorală sătească Nicoreni nr. 14/16, a avut loc turul doi al Alegerilor Generale Locale pentru funcția de primar, la care în calitate de candidați electorali au participat: candidatul independent Rotaraș Mihail și candidatul PSRM Podcovali Eduard.

În urma alegerilor cu 375 de voturi în contradictoriu cu 372 de voturi, la funcția de primar al satului Nicoreni, raionul Drochia, a fost ales Podcovali Eduard.

Ulterior, la data de 25 noiembrie 2023, în adresa Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Drochia nr. 14, au parvenit două contestații, înregistrate la Comisia Electorală Centrală sub nr. CEC-7/10724 și, respectiv, nr. CEC-7/10732 din 21 noiembrie 2023, depuse de Rotaraș Mihail, candidat independent pentru funcția de primar a s. Nicoreni și a unui grup de cetățeni din s. Nicoreni privind anularea rezultatelor votării desfășurate la 19.11.2023 în cadrul turului doi al alegerilor locale generale pentru funcția de primar în circumscripția electorală sătească Nicoreni nr. 14/16.

Contestatarul Rotaraș Mihail a obiectat că, postarea din rețelele de socializare a influenţat esenţial rezultatele scrutinului desfăşurat pe 19.11.2023, întrucât alegătorii care au vizualizat postarea au fost dezinformaţi cu un conţinut de date eronate, cu privire la un concurent electoral concret, care a rămas defavorizat în raport cu unicul contracandidat, care evident obţine astfel un avantaj.

Suplimentar contestatarul a invocat încălcări semnalizate de alegători în timpul desfăşurării scrutinului din 19.11.2023, materializate prin transportarea de către o persoană a 20 persoane la secţia de votare, în câteva tranşe, în mod organizat cu indicare pentru care concurent electoral să se pronunţe alegătorii transportaţi.

La data de 28 noiembrie 2023, de Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale raionale Drochia nr. 14 a fost emisă hotărârea cu nr. 39/1, cu privire la examinarea contestațiilor depuse de Rotaraș Mihail, candidat independent pentru funcția de primar a s. Nicoreni și a unui grup de cetățeni din s. Nicoreni privind anularea rezultatelor votării desfășurate la 19.11.2023 în cadrul turului doi al alegerilor locale generale pentru funcția de primar în circumscripția electorală sătească Nicoreni, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată contestația depusă Rotaraș Mihail, candidat independent la funcția de primari al satului Nicoreni, raionul Drochia, în cadrul alegerilor locale generale, turul doi de scrutin din 19 noiembrie 2023. A fost respinsă ca neîntemeiată contestația depusă de grupul de cetățeni din s. Nicoreni, privind anularea rezultatelor votării desfășurate la 19.11.2023 în cadrul turului doi al alegerilor locale generale pentru funcția de primar în circumscripția electorală sătească Nicoreni nr. 14/16.

Iar, la data de 24 noiembrie 2023, de la Comisia Electorală Centrală, în adresa Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale sătești Nicoreni nr. 14/16 a parvenit demersul cu nr. CEC-8/3858 din 24 noiembrie 2023, privind examinarea contestației parvenite din partea lui Rotaraș Mihail, candidat independent la funcția de primar al satului Nicoreni, raionul Drochia, în care se solicită anularea rezultatelor votării din 19.11.2023 din turul II al alegerilor generale, fiindcă la data de 18.11.2023 pe rețelele de socializare a fost publicată o informație care influențează la rezultatele alegerilor din19.11.2023.

La data de 28 noiembrie 2023, de Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale sătești Nicoreni nr. 14/16 a fost emisă hotărârea cu nr. 39/2, cu privire la examinarea contestației parvenită din partea lui Rotaraș Mihail, candidat independent la funcția de primar al satului Nicoreni, raionul Drochia prin care a fost respinsă contestația parvenită din partea lui Rotaraș Mihail, candidat independent la funcția de primar al satului Nicoreni, raionul Drochia, unde solicită anularea rezultatelor votării din 19.11.2023 din turul II al alegerilor generale, ca fiind neîntemeiată.

La acest capitol, Completul judiciar conchide că circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin de către instanţa de fond.

Completul specializat pentru examinarea acţiunilor de contencios administrativ reţine că, admisibilitatea acţiunii în contencios administrativ este condiţionată *inter alia* de revendicarea de către reclamant a încălcării unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice. La caz, aceste condiţii de încălcare a dreptului vătămat prin activitatea administrativă a Consiliului Electoral al Circumscripţiei Electorale raionale Drochia nr. 14 şi Consiliului Electoral al Circumscripţiei Electorale sătești Nicoreni nr. 14/16 sunt întrunite.

Potrivit art. 17 din Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În temeiul art. 98 alin. (1) pct. 1) Cod electoral şi art. 191 alin.(1) Cod administrativ, controlul de legalitate a actelor Consiliului Electoral al Circumscripţiei Electorale raionale Drochia nr. 14 şi Consiliului Electoral al Circumscripţiei Electorale sătești Nicoreni nr. 14/16, este de competenţa Judecătoriei Drochia, or aceste acte nu se regăsesc în excepţiile de la alin.(2) şi (3) a art.191 Cod administrativ şi art.98 alin.(2), (3), (4) Cod electoral.

Acţiunea în contencios administrativ a fost înaintată de Rotaraș Mihail la instanţa competentă jurisdicţional şi teritorial, cît și cu respectarea procedurii prealabile şi în termenul legal.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acţiunilor de contencios administrativ consideră că motive de inadmisibilitate a acţiunii înaintate de reclamantul Rotaraș Mihail, în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, la caz nu sunt, deci acţiunea este admisibilă şi instanţa de fond în mod just s-a expus asupra fondului acţiunii.

În conformitate cu art. 176 Cod electoral, alegerile sunt declarate nule dacă în cadrul operaţiunilor electorale au fost comise încălcări ale prezentului cod care au influenţat rezultatele votării şi atribuirea mandatelor. Hotărârea cu privire la declararea alegerilor nule se adoptă de către Comisia Electorală Centrală în baza hotărârilor consiliilor electorale de circumscripţie respective.

Potrivit art. 93 alin. (1), (2) lit. a) Cod electoral, (1) organele electorale verifică din oficiu dacă sunt întrunite condiţiile pentru admisibilitatea contestaţiei. Dacă este inadmisibilă, contestaţia se declară ca atare prin hotărâre a organului electoral. (2) Contestaţia se declară inadmisibilă, în special, când: a) a fost depusă de un alt subiect decât cel stabilit la art. 94 alin. (1) şi (2) sau de o persoană fără împuterniciri în acest sens.

Conform art. 94 alin. (1) Cod electoral, în calitate de subiect al contestaţiei poate fi alegătorul, candidatul desemnat, grupul de iniţiativă, blocul electoral, concurentul electoral sau participantul la referendum care revendică încălcarea drepturilor sale legitime prevăzute de prezentul cod şi de alte acte normative în domeniul electoral. Pot depune contestaţii şi partidele politice care au dreptul de a participa la scrutin în condiţiile stabilite de art.27 lit. g).

În conformitate cu art.225 din Codul Administrativ, (1) instanţa de judecată nu este competentă să se pronunţe asupra oportunităţii unui act administrativ.

(2) Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreţionar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar: d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

Din analiza normei de drept sus-indicate, Completul judiciar reţine că, la examinarea cererii în anulare şi obligare, legalitatea unui act administrativ, urmează a fi examinată prin prisma verificării dacă autoritatea şi-a exercitat dreptul discreţionar, a luat în considerare toate faptele relevante, a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar şi şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

Potrivit art. 137 alin.(1) - (4) Cod administrativ, în exercitarea dreptului discreţionar atribuit, autorităţile publice trebuie să acţioneze cu bună-credinţă în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Daca autoritatea publică poate decide discreţionar şi doar una din mai multe consecinţe juridice este legală, atunci dreptul discreţionar al autorităţii publice se reduce la alegerea consecinţei juridice/soluţiei legale. Stările de fapt identice în esenţă se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreţionar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să îşi exercite dreptul discreţionar în acelaşi mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenţionează să îşi schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreţionar în cazuri similare.

În conformitate cu art.37 alin.(1) lit. j) Cod electoral, în perioada electorală, consiliul electoral de circumscripţie are următoarele atribuţii: j) examinează cererile şi contestaţiile asupra hotărârilor şi a acţiunilor/inacţiunilor birourilor electorale ale secţiilor de votare, după caz, ale consiliilor electorale de circumscripţie de nivelul întâi.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) Cod administrativ, înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele şi circumstanţele relevante pentru actul ce urmează a fi emis.

Astfel, nu poate fi reținut argumentul apelantului Rotaraș Mihail precum că nu a fost invitat la examinarea procedurii administrative să fie audiat efectiv, deoarece respectivul moment de încălcare a prevederilor de formă și procedură, nu duce la nulitatea actului administrativ individual.

Reieșind din prevederile art. 123 alin. (1) lit. b), c) și alin. (2) Cod administrativ, (1) o încălcare a prevederilor de formă şi procedură, care nu duce la nulitatea actului administrativ individual, este neînsemnată atunci cînd: b) motivarea necesară se recuperează ulterior de către autoritatea publică; c) audierea necesară a unui participant se face ulterior. (2) Acţiunile prevăzute la alin.(1) pot fi recuperate pînă la finalizarea dezbaterilor judiciare în prima instanţă.

Referitor la argumentul apelantului Rotaraș Mihail precum că, organul electoral, nu a examinat fondul contestației, circumstanțele de fapt și nu a verificat temeinicia argumentelor expuse, motiv din care consideră că, actul administrativ contestat, contrar

prevederilor art.118 Cod administrativ, nu este motivat, prin care fapt consideră că, a fost îngrădit dreptul reclamantului la un proces echitabil, acces la justiție și recurs efectiv, Colegiul civil reține că, Consiliului electoral al circumscripției electorale nr.14 Drochia a realizat obligația de motivare a actului administrativ suspus anulării atât a) în drept – indicând temeiul legal pentru emiterea actului administrativ contestat și anume, Codul electoral, cât și b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar fiind individualizate totalitatea motivelor de fapt care au dus la emiterea de către Consiliul electoral al circumscripției electorale nr. 14 Drochia a actului administrativ.

Drept urmare, la caz, dreptul reclamantului/apelant la acces la justiție a fost respectat.

Potrivit prevederilor art.16 Cod administrativ, (1) dreptul discreţionar al autorităţii publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluţii posibile corespunzătoare scopului legii atunci cînd aplică o dispoziţie legală. (2) Exercitarea dreptului discreţionar nu permite desfăşurarea unei activităţi administrative arbitrare.

Respectiv, organul electoral, în exercitarea la caz a dreptului discreționar atribuit de lege – Cod electoral, a acționat cu bună-credință în limitele legale stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul în limita împuternicirilor și în baza procedurii stabilite expres de Codul electoral.

Potrivit art. 101 alin. (2) lit. c) Cod electoral, organul electoral, după examinarea contestației, este în drept să adopte următoarele soluții: să respingă contestația ca fiind neîntemeiată.

Drept urmare, Completul de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălți, reţine că, hotărârea supusă prezentului apel a fost pronunţată de instanţa de fond cu respectarea dreptului părţilor la un proces echitabil, în sensul definit de art. 6 din Convenţia europeană a drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, atât ca ansamblul garanţiilor procedurale enunţate în această dispoziţie convenţională, cât şi dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei, ceea ce presupune inclusiv motivarea hotărârilor, principiul contradictorialităţii şi modul de administrare a probelor.

Sub aspectul motivării hotărârii atacate, se constată că judecătorul fondului a expus considerentele de fapt şi de drept care i-au format convingerea pentru respingerea prezentei acţiuni.

Completul judiciar reţine că instanţa de fond corect a aplicat normele de drept care se referă speţei, a dat apreciere completă obiectivă şi sub toate aspectele probelor, iar hotărîrea contestată este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanţilor la proces.

Astfel, nu pot fi reţinute argumentele apelantului cu referire la faptul că prima instanţă a aplicat incorect prevederile normelor de drept material şi că concluziile primei instanţe expuse în hotărîre sunt în contradicţie cu circumstanţele pricinii, deoarece susţinerile date vin în contradicţie cu cele relatate mai sus.

Urmare a constatărilor detaliate supra vis-a-vis de circumstanţele faptice ale cazului dedus judecării în ordine de apel, Completul judiciar concluzionează că, argumentele expuse de către apelant sunt lipsite de substanţă obiectivă, iar instanţa de fond, reieşind

din cumulul probelor administrate, a soluţionat cauza sub toate aspectele de fapt şi de drept, în consecinţă hotărârea emisă fiind legală şi întemeiată, în corespundere cu normele legale.

În conformitate cu dispoziţiile art.240 alin.1 lit. a) Cod administrativ, Colegiul civil şi de contencios administrativ,-

d e c i d e:

Apelul declarat de Rotaraș Mihail împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia (sediul Rîșcani) din 12.02.2024, în cauza civilă în ordinea contenciosului administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Rotaraș Mihail împotriva Consiliului electoral de circumscripție electorale raionale Drochia nr. 14; Consiliul electoral al circumscripției electorale sătești Nihoreni nr. 14/16, candidatul PSRM la funcția de primar al sat. Nihoreni, raionul Drochia, Podcovali Eduard, terți: Anghel Ana; Ștefaneț Viorica; Scutelinic Alexandru; Romaniuc Olga; Popovici Alexandra; Cazacu Marius; Rotaru Oleg; Tropoțel Tudor; Romaniuc Serghei; Tarpan Nicolai; Tarpan Elena; Tropoțel Lucia; Crîșmaru Viorica; Rotaru Daria; Ștefaneț Sergiu; Furtuna Larisa; Scutelnic Ion; Ștefaneț Tamara; Ștefaneț Marian; Sciastlivîi Tudor; Dumbrava Lilia; Ștefaneț Iulia; Romaniuc Natalia; Guțu Rita; Anghel Elena; Ștefaneț Ilie; Scutelinic Iulia; Ștefaneț Valentin; Romaniuc Serghei; Caprița Anatolie și Scutelnic Semion privind anularea hotărîrii nr.39/1 din 28.11.2023 al Consiliului electoral al Circumscripției electorale raionale Drochia nr. 14; anularea hotărîrii nr. 39/2 din 28.11.2023 al Consiliul electoral al circumscripției electorale sătești Nicoreni nr. 14/16 și obligarea consiliul electoral al Circumscripție electorale raionale Drochia nr. 14 să emită hotărîre prin care să declare nule alegerile din turul II al Alegerilor Generale Locale în Circumscripția electorală nr. 14/16 sat. Nicoreni, raionul Drochia desfășurate la 19.11.2023 se respinge.

Decizia este executorie, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul Curții Supreme de Justiție, în termen de trei zile de la pronunțare.

Preşedintele şedinţei, judecător Adriana Garbuz

Judecători Iulia Grosu Andrian Ciobanu